

Premalo uveljavljene možnosti delegatskega sistema

Pred 43 leti je bila ustanovljena nova Jugoslavija. Nastala je na razvalinah stare države, ki se je sesula pod udarci tujih vojska in pod bremenom lastnih napak, slabosti, izdaje in korupcije.

Ustanovitev nove države pa ni bila trenutno dejanje. Zanimati novih oblik vladavine segajo že v prve dni po razsulu stare kraljevine ko so skupaj s partizanskimi odredi nastajali tudi narodnoosvobodilni odbori, ki so opravljali vse naloge državne oblasti. Ime, vsebina in funkcija teh organov so se z leti spreminjali, dokler niso preko občinskih ljudskih odborov pripeljali do današnjih občinskih skupščin.

Občina je temeljna celica naše države, ki je nastala 29. novembra 1943. O tej celici je tekla beseda z najbolj odgovornim človekom v naši občini predsednikom občinske skupščine Borutom Plavšakom.

»Po ustavi ima občina vse možnosti, da preko delegatskega sistema vpliva na odločitve na vseh ravneh in sodeluje pri njihovem oblikovanju«, je dejal Borut Plavšak v odgovor na mnenje, da lahko občina le omejeno vpliva na urejanje gospodarskih razmer na svojem območju. Tu delujejo skupine delegatov za zbor občin ter Zbor združenega dela republiške skupščine; ta zveza je speljana od delavcev v združenem delu do zvezne skupščine. »Kar zadeva ustavo je zadeva čista«, je poudaril Plavšak, vendar pa je ob tem ugotovil, da v praksi žal še ni vedno tako.

»Ni se zgodilo tisto, kar je bilo zamišljeno, da bi se družbena produkcija v tozdu spojila z delegatskim sistemom na ravni občine«, je dejal Plavšak. Še vedno imamo več možnosti vplivanja preko upravnih struktur kot pa ubirati včasih nekoliko zapletene poti delegatskega sistema.

Delegat naj bi zahteval od poslovnih struktur, da je informiran o vsem, kar se dogaja v njegovi delovni organizaciji, da bi tako lahko uveljavil stališča v zboru združenega dela.

»Povem vam primer ko je generalni direktor velike delovne organizacije neposredno naprosil predsednika ustreznega zbora republiške skupščine za rešitev neke zadeve, pa čeprav dela v njegovi organizaciji delavec, ki je vodja delegacije za zbor združenega dela v republiški skupščini. Čeprav smo v četrti delegatskem mandatu smo pravzaprav marsikje šele na začetku delegatskega sistema«, je dejal Plavšak.

— In kaj je narobe? Sistem ni ovira, sistem je v redu in ne potrebuje bistvenih sprememb. Res pa je, da vse novosti potrebujejo čas, da se uveljavijo.

Takrat ko bo delavec v temeljni organizaciji združenega dela občutil, da je delegatski sistem edina pot za uveljavljanje njegovih zadev, takrat se ga bo tudi s pridom posluževal. Tega ne more napraviti nihče zunaj nas in zunaj našega sistema.

— Kakšne so zadeve na področju delegatskega sistema v krajevnih skupnostih?

Kritične misli o katerih sem prej govoril ne zadevajo krajevnih skupnosti. Tu je stvar stekla in v tem pogledu ni večjih problemov.

— Mogoče je v naši občini nekoliko težje, ker veliko delavcev ne živi v Centru, ampak prihaja sem na delo iz drugih občin. Razen tega imamo tudi veliko organizacij republiškega pomena.

»Ne moremo govoriti o občinskem in republiškem problemu. Delovna organizacija na našem območju je integralni del naše občine in se pač mora vključevati v naš skupščinski sistem.

Niti približno nismo izčrpali vseh možnosti, ki nam jih nudi ustava. In naša stvar je, da jo uveljavimo v kar največji možni meri.

— In vendar se pojavljajo primeri, ko v občinah kritiziramo ta ali oni ukrep, ki je bil sprejet v federaciji in nimamo možnosti, da bi ga hitro in učinkovito spremenili.

»Če mislite na pogoste kritike devizne zakonodaje, potem moramo takoj vedeti, da je tudi za ta ukrep dal svoj glas nek delegat v mojem in v vašem imenu.

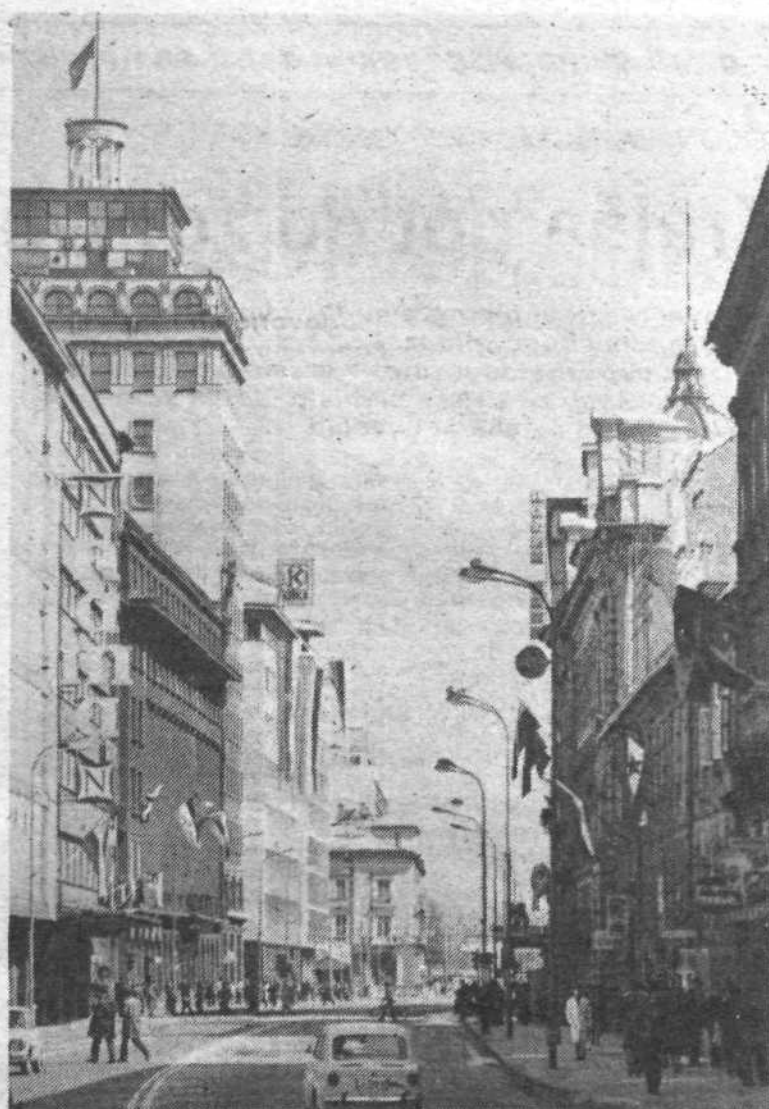
— Kaj nameravate napraviti v vašem mandatnem obdobju na položaju predsednika skupščine?

»Moja prva naloga je skrbeti za izvajanje statuta naše občinske skupščine. Nisem sicer formalist, vendar razumem izvajanje statuta kot nalogo, da bomo ustvarili klimo, v kateri bo šlo vsako mnenje v obravnavo. Ob tem odgovoru je Plavšak opozoril na posrečen položaj naše občine, v kateri imamo nakopičeno izredno veliko znanja, saj imamo tu vrsto znanstvenih institucij, ki jih doslej nismo znali prav izkoristiti.

— Kakšni so odnosi občinske skupščine do samoupravnih interesnih skupnosti?

Ti odnosi so jasni, vendar jih tudi nismo znali doslej vsebinsko izkoristiti. Samoupravne interesne skupnosti družbenih dejavnosti so kot četrti zbor sestavni del skupščinskega sistema. V delovnem programu skupščine moramo predvideti, da bodo samoupravne interesne skupnosti lahko v tem smislu tudi odigrale odločilno vlogo.

NIKO ISAJEVIČ

Praznični utrinek mestnega središča

SINDIKAT O TELESNI KULTURI

Delitev ne ustreza potrebam

Telesna kultura je na obrobju družbenih dogajanj. To je bila temeljna ugotovitev komisije za šport, rekreacijo in oddih občinskega sveta Zveze sindikatov Ljubljana Center ob razpravi o položaju telesne kulture v naši občini. Osnova za to razpravo je bila ocena občinskega komiteja za družbene dejavnosti o žgočih vprašanjih te dejavnosti v naši občini.

Med številnimi problemi je na prvo mesto prišlo financiranje dejavnosti. Sredstva iz svobodne menjave dela se v Ljubljani zbirajo po enotni stopnji za vse občine po domicilnem načelu. Delež teh sredstev pa je v naši občini najnižji, saj je najmanj prebivalcev, in je padel od 16,5 odstotka leta 1975 na 10,6 v letu 1985. To pa je seveda močno skrbilo programe. Ob tem pa nastaja tudi druga bistvena težava. Za izvajanje telesnokulturnih dejavnosti so potrebni objekti in druge ustrezne površine.

Opremljenost Ljubljane s telesnokulturnimi objekti pa je zelo slaba. Glede na pomanjkanje sredstev za gradnjo nujno potrebnih sodobnih objektov je izrednega pomena vzdrževanje obstoječih. Najbolj pereči vprašanji v občini sta Partizan Narodni dom, ki deluje v poslopju Narodne galerije in gradnja večnamenske ploščadi na Poljanah. Za Na-

rodni dom iščejo nadomestno lokacijo. Zgradili naj bi nov objekt ob letnem telovadišču, vendar je poglavitni problem denar, ki ga ni.

Ena od težav telesnokulturne dejavnosti je tudi njena organiziranost. Imamo kar tri odbore in komisije za posamezna področja. Verjetno pa bi bilo najbolj smotno in najceneje organizirati le eno telesnokulturno skupnost v Ljubljani, saj je telesnokulturno strnjen in enoten prostor. Skupščina TKS Ljubljana Center je to že predlagala.

Poseben problem je tudi sklad za vrhunski šport, ki je bil ustanovljen lani in naj bi se v njem letos nabralo 12 milijard dinarjev, nabralo pa se je le 2,5 milijarde. Pojavljajo se celo predlogi naj bi takšne sklade organizirali po posameznih občinah. Vprašanje pa je ali je to smotno, saj tudi za ta del velja, da je Ljubljana enoten prostor, ki ga ni mogoče ločevati po občinah.

Občinski sindikalni svet pa je imel pripombo na pripravljeno gradivo. V njem ni ničesar o rekreaciji med delom. Ni dobro urejeno vprašanje najemnin za telesnokulturne objekte. Ker so bili ti zgrajeni iz sredstev samoprispevkov (šolske telovadnice) ni prav, da delovne organizacije plačujejo visoke najemnine. Sindikalna organizacija meni, da bi morala plačevati zgolj stvarne stroške.

Telesna kultura ne more in ne sme biti pastorek družbe pa ne glede na to, da so časi hudi in da ni dovolj denarja. Varčevanje na napačnem koncu, ki bi kratkoročno sicer prineslo določene rezultate, se prav lahko dolgoročno pokaže kot velika napaka.

LOJZE CEPUS

JURIJ POPOV

Z ZASEDANJA ZBOROV OBČINSKE SKUPŠČINE

Resolucija na podlagi vrste neznank

V zvezi z nastajanjem resolucije o izvajanju gospodarske politike za leto 1987 smo poudarili, da so snovalci omenjenega dokumenta imeli zelo težavno delo.

V septembru, ko so se resolucije lotili, so imeli na voljo prav malo orientacijskih parametrov. Zato ni čudno, da je obravnavana osnutka resolucije na zadnjem zasedanju občinske skupščine opozorila na nekatere njene bistvene pomanjkljivosti. Zlasti se ji očita, da je preveč splošna oziroma premalo obrnjena k tipičnim problemom Centra, hkrati pa je premalo zavezujoča v tistih problemih poglavljih, kjer ima občina praktično povsem proste roke pri njihovem urejanju. Kot primer sta bili omenjeni področje drobnega gospodarstva in urejanja prostora.

Da je osnutek resolucije pač še v mnogočem nedorečen, je treba pripisati tudi izredno počasnemu sprejemanju samoupravnih sporazumov o temeljnih srednjeročnega plana v OZD. Doslej so omenjeni planski dokumenti sprejeli v manj kot 50 odstotkov OZD. To je seveda onemogočilo oziroma še onemogoča temeljitejšo poznavanje ciljev občinskega gospodarstva.

Na zasedanju zbora združenega dela skupščine občine Center so opozorili tudi na nekatere določila iz osnutka republiške resolucije, ki so z gledišča občinskega gospodarstva precej problematična. Tako opredelitev za bistveno nižji delež proizvodnih naložb pomeni slabitev proizvodne moči gospodarstva, kar bo kasneje gotovo težko nadoknaditi. Glede na slabšajočo se položaj trgovine je nelogična opredelitev o 4,5 odstotni

stopnji rasti družbenega proizvoda trgovine ob tem, da je za drugo gospodarstvo predvidena 3,5 odstotna stopnja. Hkrati ni posebej določeno, ali omenjena stopnja zadeva zunanjo trgovino, grosistične organizacije ali drobno prodajo. Za občino, v kateri je trgovina prevladujoča gospodarska dejavnost, je seveda takšna opredelitev še posebej aktualna.

Pripombe se nanašajo tudi na nedorečenost delitvenih razmerij, položaja družbenih dejavnosti v primerjavi z gospodarstvom, pomanjkljivih

opredelitev v zvezi z ekološkimi nalogami itd.

Potrebno je povedati, da je precej pripomb, ki so prišle iz javne razprave, v delovnem, gradivu predloga resolucije že upoštevanih (med njimi je največ pripomb v zvezi s komunalnim gospodarstvom, prometom in šolstvom).

Ob tej priložnosti pa je bilo kot nauk letošnjega oblikovanja resolucije izpostavljeno, da bodo morali v prihodnje resolucijo načrtovati že med letom. Hkrati pa so opozorili, da bo resolucijo za leto 1987 v dinamičnih gospodarskopoličnih dogajanjih pri nas treba sproti še kaj popravljati. Ta domneva je poveza s pričakovanimi gospodarskimi ukrepi zvezne vlade.

Priložnost za temeljito razpravo

Občinski komite ZKS je v četrtek, 6. novembra sklical posvet s predsedniki svetov in sekretarji OK ZK Krajevnih skupnosti. Posvet je vodil sekretar občinskega komiteja ZKS Brane Bertoncelj. Uvodoma so ocenili aktivnost komunistov v pripravah na referendum za četrti samoprispevek.

Številne razprave so pokazale, da so se komunisti v osnovnih organizacijah tvorno vključili v sam potek priprav na IV. samoprispevek. Uresničeni so bili številni predlogi in opozorila na dodatne možnosti za učinkovitost družbene akcije na tem področju. V javni razpravi je bila dana vsa podpora programu samoprispevka.

Ker je samoprispevek v našem sistemu tisti sistemski vir sredstev o katerem občani najbolj odločajo zato aktivnost komunistov

vse do samega referenduma ne sme prenehati. Najdlje so v tej akciji prišli na Taboru, kjer so poleg sestankov z aktivni ZK in DPO, sklicali še zbore stanovalcev, se pogovorili z hišnimi sveti; skratka, o tej, za Ljubljano tako potrebni akciji, so seznanili slehernega krajana tako, da se javno mnenje nagiba v korist samoprispevka.

Drugi del posveta pa je bil namenjen dejavnosti komunistov v SZDL. Sedaj je čas in priložnost,

da v lastnem okolju ocenimo naše delo, podvzete ukrepe, predloge in pobude komunistov v KS, zlasti pa uspešnosti delovanja v socialistični zvezi. Vsak OK ZK mora ponovno zaostri odgovornost svojega članstva za delo v SZDL in sploh svojo aktivnost pri utrjevanju krajevnih samouprav. Dogovorili so se, da bodo razprave vezane na konkretno delo v KS, delovanje članov in organizacij ZK v SZDL. Vodili jih bodo v okviru OO ZK in drugih oblikah akcijskega posvetovanja komunistov, do 15. decembra 1986. Po tem bo občinski komite ZKS ocenil delo svojih delegatov v OK SZDL in svoj odnos ter delovanje komunistov v SZDL.